

F.t. beslutn. vedr. lære- og praktiktiden

Bemærkninger til forslaget

For få årtier siden var læretiden i næsten alle fag 4 år, vel at mærke 4 år netto, idet den teoretiske uddannelse på handels- eller teknisk skole foregik primært om aftenene.

Den praktiske læretids 4 år var år à 50 uger, og hver af ugerne var à 48 timer. Et arbejdsår (og altså et læreår) er nu på 47 uger à 40 timer. Samtidig med denne reduktion er elevtiden sat betydeligt ned, noget forskelligt fra fag til fag, men gennemgående er der tale om en halvering af den tid, i hvilken eleven/lærlingen kan opnå sine praktiske kundskaber og færdigheder.

Det er på ingen måde ønskværdigt at komme tilbage til »gamle tider«. Tværtimod er der grund til største tilfredshed med, at børn og helt unge ikke længere tvinges til efter en lang arbejdsdag at gå på aftenskole, ligesom den samlede forkortelse af læretiden kan have visse rimeligheder.

Imidlertid er man nok kommet så langt ned, at det simpelt hen bliver for lidt. Det skal herved erindres, at det påhviler læremesteren at opøve eleven/lærlingen på en lang række områder. En to-årig praktiktid – fra hvilken der foruden ferier også skal trækkes et par måneder til kursusvirksomhed, således at der i alt kun er tale om 1 år og 7-8 måneders tilstedeværelse (helt uden sygdom) – giver f.eks. for en kontoruddannelse ikke ret mange måneder til indlæring og optræning af de enkelte færdigheder såsom telefonpasning, maskinskrivning, fakturering, arkivering, kalkulation og øvrige områder, som den enkelte branche eller branchelæddet giver anledning til. Helt på samme måde forholder det sig inden for jordbrug, håndværk, industri etc.

Det er ikke forslagsstillernes præntention at mene, at vi skulle være klogere rent fagligt end de faglige udvalg, som har fastlagt de forskellige fags lære- og praktiktider. Men det er helt oplagt, at vi for mange fags vedkommende er kommet ned til og under et hensigtsmæssigt minimum. Det tør antages, at disse meget korte læretider er blevet fastsat med det sigte at gøre læreforløbet så kort som overhovedet muligt.

Det siger sig selv, at attraktionen for de potentielle læresteder til at indtage elever/lærlinge herved i vid udstrækning er bortfaldet. Man når knap at have opøvet den unge i kunnen på et område, før vedkommende skal flyttes over til andet arbejde. En ansvarsbevidst behandling af de betroede unge kræver en betydelig indsats til instruktion og opøvelse. Resultatet er, at man i alle brancher og i alle sektorer har set en stærkt vigende interesse for at tilbyde lære- eller praktikpladser.

Faktisk er den unges interesser sammenfaldende med lærestedets. En for kort læretid kan ikke nå at give de færdigheder og den selvtilid, som er en vigtig ballast for vedkommende person, når man efter udstået læretid skal skaffe sig arbejde.

Der er på ingen måde tale om en u hensigtsmæssig »opbevaringstid« af ledige unge, men om en nødvendig oprettelse af læretider, som er fastsat under hensyn til, at det gjaldt om så hurtigt som muligt at få eleverne gennem systemet. Det skal herved bemærkes, at teknikkens udvikling i mange fag rimeliggør en grundigere indlæring end for blot få år siden.

En forlængelse af lære/praktiktiden vil imødekomme et naturligt behov for såvel virksomhed som for elev/lærling. Et helt givet resultat vil være, at de unge er i arbejde gennemsnitligt et halvt år længere.

Der er tale om rutine- og kompetencegivende arbejde. De unge modtager selvsagt anciennitetsmæssig løn fra virksomheden, hvorved ledighed og udbetaling af dagpenge undgås.

Der indgås for tiden pr. år ca. 30.000 forhold vedrørende lære- og praktikpladser. En forøgelse af disses varighed betyder en gevinst på ca. 15.000 mandår, der alle kommer de unge til gode. Virkningen heraf indtræder dog først i periodens sidste fase.

Med omgående virkning vil man derimod kunne måle effekten af den forventede større lyst til overhovedet at indsluse elever/lærlinge. Det må være helt oplagt – og det kan bekræftes af samtlige arbejdsgiverorganisationers specialister – at en forlængelse af læretiden vil have stærkt positiv